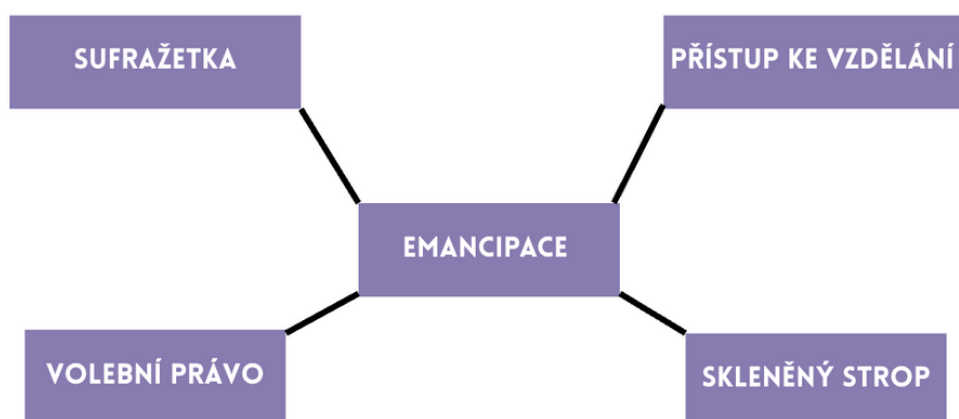

-NA CESTĚ ZA VZDĚLÁNÍ - PŘÍBĚH MARIE MATULOVÉ

Nacházíme se ve druhé polovině 19. století. Víš pro co je tato doba typická? Pro velké množství společenských změn. Pro nás budou důležité dva pojmy - **Emancipace** a **Národní hnutí** - víš už o nich něco? Vysvětli v myšlenkové mapě níže termíny, které se k emancipaci pojí.

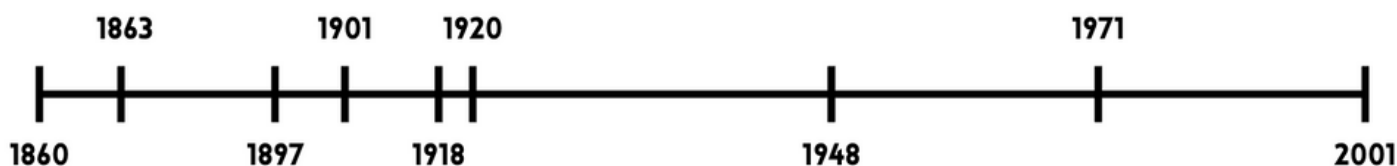

České země byly součástí Rakousko-Uherska, a Češi usilovali o **více práv pro svůj jazyk, kulturu a národní identitu**. Současně s tím se rozvíjela i **emancipace žen** – tedy úsilí žen získat stejná práva jako muži, zejména v oblasti vzdělání, zaměstnání a účasti na veřejném životě.

Vzdělání bylo v této době vnímáno jako klíč k lepšímu životu – ale ne každý k němu měl stejný přístup. Zatímco chlápci měli možnost studovat na školách, **dívkám se často dostávalo pouze základní výuky, pokud vůbec nějaké**. A právě to chtěla změnit hrdinka našeho příběhu - Marie Matulová.

Pojďme se seznámit s časovou osou!

Zkus přiřadit jednotlivé roky k událostem v liště - budeš překvapený/á, jak “mladé” jsou některé milníky. Pro ověření správnosti budeš muset pracovat s prameny :)

Ústavní potvrzení rovnosti žen a mužů v ČSR, Založení spolku Dobromila v Moravské Ostravě, Ženy získávají volební právo ve Švýcarsku na celostátní úrovni, Františka Plamínková zvolena do Národního shromáždění, Narození Marie Matulové, První žena rektorkou veřejné vysoké školy v ČR, Volební právo pro ženy v Československu, Otevření Průmyslové dívčí školy v Ostravě, Založení prvního českého dívčího gymnázia Minerva v Praze

(GetArchive, Dostupné z: <https://shorturl.at/dRoM6>)

V průmyslových městech přibývalo továren, železnic, ale i lidí. Stále však existovaly skupiny obyvatel, které měly k pokroku daleko – například dívky ze sociálně slabších rodin. Vzdělávání dívek bylo v té době považováno za méně důležité než vzdělávání chlapců. Dívky měly být tiché, spořádané a připravené na roli manželky a matky.

Jednou z žen, která s tímto pohledem nesouhlasila, byla **Marie Matulová**. Ta se narodila roku **1860 v Kokorech u Přerova**. Už v dětství byla obklopena láskou k české kultuře, hudbě a vzdělání. Sama se stala učitelkou a v roce **1883 nastoupila** na českou obecnou školu v **Moravské Ostravě**, která se tehdy rychle rozvíjela jako důležité průmyslové město.

Matulová se brzy stala známou svou neúnavnou péčí o chudé dívky a svou snahou zlepšit jejich životní šance. V roce **1897** stála u zrodu spolku **Dobromila**, který se zaměřoval na pomoc potřebným dívkám – nejen formou oblečení či jídla, ale především **přístupem ke vzdělání**. Největší úspěch přišel o čtyři roky později: v roce **1901 otevřela Dobromila první pokračovací Průmyslovou dívčí školu** v Ostravě.

Škola nabízela jak praktické obory (např. šití, vaření), tak i netradiční předměty, které dívky běžně nestudovaly – například **němčinu, francouzštinu či modelování**. Matulová věřila, že **dívky mají právo na stejné vzdělání jako chlapci** – nejen kvůli budoucímu zaměstnání, ale i proto, aby mohly samy o sobě přemýšlet, rozhodovat a podílet se na veřejném životě.

Marie Matulová zemřela **20. ledna 1909**. Její smrt zaznamenal i městský archiv, což dokládá, že její činnost byla veřejností vnímána jako významná. Dnes už není její jméno tak známé – ale přesto byla průkopnicí ženské emancipace a vzdělávací reformátorkou, která posunula hranice tehdejší společnosti.

Zamysli se a odpověz

1. Proč bylo dívčí vzdělávání v 19. století podceňováno?
2. V čem byl přístup Marie Matulové k dívkám odlišný od tehdejších zvyklostí?
3. Myslíš si, že vzdělání je i dnes cestou ke zlepšení života? Proč?

Vyhrňte si rukávy! Jdeme na těžké váhy!

Zkusíme si práci s dobovými prameny - tedy s texty, které jsou přímo z období přelomu 19. a 20. století.

„Po stránce lidumilné všeobecný budí zájem velmi pilně navštěvované večerní kursy, jimiž škola Dobromily bezplatně vzdělává ženu dělnickou, a tak nejplatněji řeší sociální otázku, jak poskytnouti vydatné pomoci dělnickým rodinám. (...)“

— Zpráva o činnosti Dobromily za prvních 10 roků jejího trvání (1897-1907)

Jaký hlavní cíl měly podle textu večerní kursy pro ženy?

Přijde Ti myšlenka „žena se má vzdělávat kvůli rodině“ dnes zastaralá, nebo stále aktuální? Proč?

Jak je v textu zdůvodněno, proč má smysl vzdělávat dělnické ženy?

Najdi v textu jednu formulaci, která by dnes mohla znít jinak. Jak bys ji přeformuloval/a?

Co říci závěrem?

Marie Matulová ukázala, že i nenápadná žena může změnit svět – když se spojí víra ve vzdělání, odvaha a vytrvalost. Dnes už v Česku mají dívky přístup ke všem stupňům vzdělávání. Ale bez lidí, jako byla ona, bychom tam nemuseli být.

Co si odnášíš ty? Zkus se zamyslet nad těmito otázkami:

- Co Tě při srovnání nejvíc překvapilo?
- Myslíš si, že máme dnes rovné podmínky opravdu všichni?
- Jak bys pokračoval/a v odkazu Marie Matulové ve své škole nebo obci?